

Τι προσέθεσε η σύνοδος των G20 της Σεούλ, στην διεθνή οικονομική διακυβέρνηση;

Σύνοψη: Πρόκειται για επίκαιρη ανάλυση συνοψίζοντας τις εξελίξεις στην σκηνή της παγκόσμιας οικονομικής διακυβέρνησης από τον Ιούλιο 2010 μέχρι την σύνοδο κορυφής G20, 11-12 Νοεμβρίου 2010.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ:

Η Πρόσφατη Σύνοδος των G20	2
Η Διεθνής Αρχιτεκτονική	5
Ρύθμιση του Χρηματοπιστωτικού Τομέα.....	7
Συναλλαγματικές Ισοτιμίες – Μακροοικονομικές Ανισορροπίες.....	8
Οι Εξελίξεις στην ΕΕ.....	12
Παραπομπές.....	15

Το κοινό ανακοινωθέν των ηγετών των G20 στη Σεούλ δηλώνει πρώτα απ' όλα την προτεραιότητα στην απασχόληση ως σημείο κλειδί για την ανάκαμψη των ανεπτυγμένων οικονομιών, την κοινωνική προστασία όλων και την επιτάχυνση της μεγέθυνσης των χαμηλού-εισοδήματος χωρών.¹

Όμως η άνιση ανάκαμψη από την κρίση και οι αυξανόμενες ανισοροπίες συνιστούν κινδύνους για μή-συντονισμένη δράση. Γι αυτό, οι ηγέτες των G20 παρουσίασαν ένα Σχέδιο Δράσης: το **Seoul Action Plan**, που προβλέπει εξειδικευμένες δράσεις ανά κράτος-μέλος, επιπλέον των κοινών προσπαθειών.

Οι εξειδικευμένες δράσεις ανά κράτος- μέλος που έγιναν και οι αντίστοιχες μελλοντικές προτάσεις συνιστούν μία πρόοδο της διαδικασίας αμοιβαίας εποπτείας των μελών, αλλά και διακρατικού συντονισμού, που διεξάγεται μέσω της διαδικασίας Mutual Assessment Process (**MAP**) που εκτελεί το ΔΝΤ. Διότι, αρχικά (το 2009) λίγα μέλη ήταν σε θέση, ή ήθελαν, να παράσχουν λεπτομέρειες για τις εσωτερικές τους πολιτικές.

Μεταξύ των κοινών προσπαθειών συμπεριλαμβάνονται: να σταθεροποιηθούν κι εξυγιανθούν τα δημοσιονομικά μεγέθη (στις ελλειμματικές χώρες), ώστε το σύστημα των συναλλαγματικών ισοτιμιών να ανταποκρίνεται σε πραγματικά οικονομικά μεγέθη και ν' αποφεύγονται οι ανταγωνιστικές υποτιμήσεις νομισμάτων, καθώς και οι κίνδυνοι από την ασταθή ροή των κεφαλαίων · να ενισχυθεί η διαδικασία της αμοιβαίας εποπτείας Mutual Assessment Process (**MAP**), ώστε να ελέγχονται και να μειωθούν οι παγκόσμιες ανισοροπίες · να εφαρμόσουν οι G20 πολιτικές τόνωσης της Ζήτησης και ιδιαίτερα της απασχόλησης. Όμως, δεν θεσπίστηκαν συγκεκριμένοι στόχοι-όρια στις ανισοροπίες των Ισοζυγίων Τρεχουσών Συναλλαγών των μελών, ούτε έγινε συγκεκριμένη μνεία για μεταβολές συναλλαγματικών ισοτιμιών (πχ ανατίμηση Γιουάν).

Επικυρώθηκε η αλλαγή των quota (οικονομικά μερίδια χωρών-μελών και ποσοστό ψήφων) στο ΔΝΤ, βάσει της απόφασης των G20 υπουργών οικονομικών στις 23/10/2010 που είχε επικυρωθεί από το Συμβούλιο Εκτελεστικών Δ/ντών του ΔΝΤ στις 5/11/2010, μέσα από το **Seoul Summit Document**. Το ίδιο ισχύει και για τις αλλαγές που επέφερε η νέα Βασιλεία III, όσον αφορά τη ρύθμιση του χρηματοπιστωτικού τομέα.

Εκτός της έμφασης στην αύξηση της απασχόλησης και την πρόοδο στην διαδικασία **MAP**, το καινούργιο ήταν, επιπλέον ειδική μνεία για τα θέματα ανάπτυξης των φτωχότερων χωρών -περισσότερο από τις προγενέστερες συνόδους.

Έτσι, διαμορφώθηκε το **Seoul Development Consensus**, ώστε να βοηθηθούν περισσότερο οι αναπτυσσόμενες και φτωχές χώρες, μια και πλησιάζει η εκπλήρωση των 'Στόχων της Χιλιετίας' του ΟΗΕ για την μείωση της φτώχειας (έτος στόχος: 2015), ενώ η πρόσφατη κρίση την επιδείνωσε σε συνδυασμό με την αύξηση των τιμών των τροφίμων και του πετρελαίου το 2007-8. Κι όχι μόνο αυτό.

Στο προαναφερόμενο πλαίσιο εντάσσεται ένα πολυετές σχέδιο Δράσης για την ανάπτυξη και ένα εξειδικευμένο Σχέδιο Δράσης που να επιτρέπει στους φτωχότερους και τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις, μεγαλύτερη πρόσβαση στις χρηματο-πιστωτικές υπηρεσίες. Η σχετική απόφαση όμως είχε ληφθεί από τη σύνοδο του Pittsburgh (24-25/9/2009). Πρόκειται λοιπόν, για το Financial Inclusion Action Plan, επίσης το Global Partnership for Financial Inclusion, και το Flexible SME Finance Framework.

Έτσι, 5 σημεία διακρατικού οικονομικού συντονισμού προβλέπει το 'Σχέδιο Δράσης της Σεούλ' (Seoul Action Plan) από τη συνάντηση κορυφής των G20, της 11-12 Νοεμβρίου 2010.

1. Διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις των οικονομιών για τη δημιουργία θέσεων εργασίας για την τόνωση της Ζήτησης, και τη μεγέθυνση. Το καινοφανές ήταν η προτεραιότητα και η έμφαση που απέδωσαν στο παραπάνω θέμα, συγκαταλέγοντας αλλαγές στην αγορά εργασίας, τη διάρθρωση των φόρων · κίνητρα για την 'πράσινη ανάπτυξη' · οι πλεονασματικές χώρες να τονώσουν την εσωτερική τους Ζήτηση (και να μην επαναπαύονται στις εξαγωγές) · κοινωνικά δίκτυα ασφαλείας, συντάξεις, ασφαλιστικά συστήματα στις αναδυόμενες πλεονασματικές χώρες · επενδύσεις σε υποδομές. Απομένει , τί θα δούμε στην πράξη.
2. Δημοσιονομικές πολιτικές. Δηλαδή, μεσοπρόθεσμη εξυγίανση για τις ανεπτυγμένες οικονομίες.
3. Τη μεταρρύθμιση του χρηματοπιστωτικού τομέα, ανακεφαλαιώνοντας και συμπεριλαμβάνοντας ότι απεφάσισε η Επιτροπή Βασιλείας (Βασιλεία III) το 2010 (Ιούλιος), δηλ. κοινά standards στη λογιστική πρακτική , την φερεγγυότητα και κεφαλαιακή επάρκεια των τραπεζών, κ.ά.
4. Νομισματική πολιτική και συναλλαγματικές ισοτιμίες, όπου δεν κατέληξαν σε συγκεκριμένες διευθετήσεις των συναλλαγματικών ισοτιμιών, αλλά αναφέρθηκαν στο

ρόλο των κεντρικών τραπεζών στη σταθερότητα των τιμών και την αποφυγή ανταγωνιστικών υποτιμήσεων, αόριστα.

5. Εμπόριο και ανάπτυξη. Δηλ. όπως και στις προγενέστερες συνόδους, επιμονή ενάντια στον προστατευτισμό, υποστήριξη των χαμηλού-εισοδήματος χωρών, προτροπές για την ολοκλήρωση του Γύρου της Ντόχα, κ.ά.

Εξάλλου, για πρώτη φορά, από συστάσεως των G20, η προεδρία και η σύνοδος κορυφής διεξάγονται από χώρα μη-μέλος των G7: την Ν. Κορέα. Συνεπώς, δεν είναι τυχαίο που η Ν. Κορεατική προεδρία προσκάλεσε 5 χώρες μη-μέλη των G20 μαζί με 7 διεθνείς οργανισμούς: Βιετνάμ, Σιγκαπούρη, Malawi, Αιθιοπία, και Ισπανία μοιράστηκαν την πρόσκληση με τον ΟΗΕ, τον Διεθνή Οργανισμό Εργασίας (ILO), την Παγκόσμια Τράπεζα, το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο, τον ΟΟΣΑ, τον ΠΟΕ και το Financial Stability Board, σηματοδοτώντας ένα άνοιγμα του ομίλου προς τις φτωχές χώρες.² Άλλωστε, από τα τέλη Ιουλίου 2010, η Αγγλία και Ινδία είχαν ανακοινώσει στενότερη συνεργασία για την προώθηση των μεταρρυθμίσεων του χρηματοπιστωτικού τομέα και την αναθεώρηση του ποσοστού ψήφων στο ΔΝΤ.³

Η επόμενη συνάντηση κορυφής θα είναι το 2011, υπό την Γαλλική προεδρία και το 2012 υπό την Μεξικανική.

Ας θυμηθούμε ότι από τον Νοέμβριο 2008, οι G20 στόχευσαν στη διαχείριση της κρίσης και κυρίως σε: συντονισμό των πολιτικών εξόδου από τα μέτρα στήριξης των οικονομιών, ένα πλαίσιο διατηρήσιμης κι εξισορροπημένης μεγέθυνσης, αναμόρφωση της διεθνούς αρχιτεκτονικής και των διεθνών θεσμών, αναμόρφωση του διεθνούς χρηματοπιστωτικού συστήματος συνδυάζοντας την ρύθμιση κι εποπτεία του, υποστήριξη της σταθερότητας του Διεθνούς Νομισματικού Συστήματος.⁴

Για τους δύο πρώτους στόχους, θέσπισαν εκτός από το 'Πλαίσιο συντονισμένης και βιώσιμης ανάπτυξης', την εκπόνηση των περιοδικών εκθέσεων MAP (Mutual Assessment Program) ώστε τα κράτη-μέλη να αλληλοενημερώνονται και να είναι υπόλογα το ένα στο άλλο, για την πορεία των οικονομιών τους - εφόσον βέβαια δημοσιεύσουν αξιόπιστα στοιχεία και ξεπεράσουν τα εγωιστικά κρατικά συμφέροντα.

Ωστόσο, η ανάκαμψη ξεκίνησε με αργούς ρυθμούς, άνισα για τα κράτη. Η Ευρωπαϊκή Ένωση ιδιαίτερα, αντιμετώπισε το 2010, αυξημένες δημοσιονομικές ανισορροπίες των περισσότερων μελών της και προβλήματα διαχείρισης δημόσιου χρέους. Η σύνοδος G20 του Τορόντο (Ιούνιος 2010) κατέληξε σε συγκεκριμένο χρονικό ορίζοντα μείωσης των δημοσίων χρεών κι ελλειμμάτων [στόχος περί μείωσης των δημοσιονομικών ελλειμμάτων στο ήμισυ μέχρι το 2013 και μείωσης ή

σταθεροποίησης του λόγου: εξωτερικό χρέος/ ΑΕΠ μέχρι το 2016 (σ. 3 της κοινής δήλωσης).

Αναλυτικότερα, σημαντικά επί μέρους θέματα έχουν ως εξής:

Α. ΔΙΕΘΝΗΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ – ΜΕΡΙΔΙΑ (QUOTA) & ΠΟΣΟΣΤΑ ΨΗΦΩΝ.

Μέχρι την φθνιπωρινή σύνοδο ΔΝΤ- ΠΤ, 8-9/10/2010, ουδεμία πρόοδος είχε σημειωθεί στο Συμβούλιο Εκτελεστικών Διευθυντών του ΔΝΤ για την μεταφορά 5% του ποσοστού ψήφων προς τις αναδυόμενες/αναπτυσσόμενες οικονομίες που υποεκπροσωπούνται με βάση τα οικονομικά τους μεγέθη, παρά την από-τον-Σεπτέμβριο-2009 προθεσμία των G20, το προαναφερόμενο να έχει επιτευχθεί μέχρι τον Ιανουάριο 2011.

Εν τωμεταξύ, η πίεση για την αναμόρφωση των quota αυξήθηκε από τον Αύγουστο 2010, επειδή οι ΗΠΑ αρνήθηκαν να ψηφίσουν την επανεκλογή του 24^{ου} μέλους του Συμβουλίου των Εκτελεστικών Διευθυντών, όσο το Διοικητικό Συμβούλιο παραμένει στην τρέχουσα – παλαιά – σύνθεσή του. 5 Πιο συγκεκριμένα η πίεση ασκήθηκε επί των Ευρωπαϊκών χωρών, κι εκφράστηκε επίσης από τον εκπρόσωπο της Βραζιλίας (ibid). Η ΕΕ κατέχει, μέχρι τώρα, 9 από τις 24 θέσεις Εκτελεστικών Διευθυντών – βάσει των αρχικών αποτιμήσεων του ειδικού βάρους των οικονομιών της, από το 1945 σχεδόν. Η ΕΕ επιχειρηματολογεί, ότι εν τωιαύτη περιπτώσει, και οι ΗΠΑ θα πρέπει να παραιτηθούν από το δικαίωμα veto, όπως και από τη συμφωνία: να επιλέγουν τον Γεν. Δ/ντή της Παγκόσμιας Τράπεζας, κι ο αντίστοιχος του ΔΝΤ να επιλέγεται από την Ευρώπη («ο οποιοσδήποτε να μπορεί ν' αναδειχθεί σ' αυτή τη θέση») (ibid).

Ωστόσο, στην σύνοδο ΔΝΤ- ΠΤ, της 8-9/10/2010, ο όμιλος χωρών G24⁶ διατύπωνε ότι 'θα πρέπει ν' αλλάξει η φόρμουλα υπολογισμού των quota, και επιπλέον, τα μέλη να ολοκληρώσουν την επικύρωση της αναμόρφωσης των quota του 2008'.⁷ Ιδιαίτερα για τον μαθηματικό τύπο υπολογισμού των quota, επέμειναν στη μεγαλύτερη στάθμιση του ΑΕΠ σε όρους Ισοτιμίας Αγοραστικής Δύναμης, όπως και σε διαδικασία συχνότερης επαναθεώρησης των quota (ibid).

Τελικά, η σύνοδος G20 υπουργών οικονομικών και κεντρικών τραπεζιτών της 23/10/2010 στην Κορέα, ανοίχτηκε στις εκκλήσεις των πιο αδύναμων G24 για επανεξέταση της φόρμουλα υπολογισμού των quota μέχρι τον Ιανουάριο 2013 με την συμπλήρωση της ευρισκόμενης σε εξέλιξη 14^η αναθεώρηση των quota.⁸ Στην ίδια σύνοδο, οι υπουργοί G20 συμφώνησαν: η σύνθεση του Συμβουλίου Εκτελεστικών

Διευθυντών να επανεξετάζεται ανά 8 χρόνια, ενώ παράλληλα θα διπλασιαθούν τα οικονομικά μερίδια από τα οποία εξαρτώνται επίσης και τα ποσοστά ψήφων. Το πιο σημαντικό όμως είναι ότι ανέβασε σε 6% αντί 5%, το ποσοστό των quota που θα μεταφερθεί από τις υπερ-εκπροσωπούμενες ανεπτυγμένες χώρες προς υπο-εκπροσωπούμενες αναδυόμενες, κάτι που οι G24 ζητούσαν από το 2009.⁹ Ακόμη, διπλασιάστηκε το ποσό των quota για όλους, κι έτσι αυξηθηκαν οι πόροι του ΔΝΤ.

Οι παραπάνω αποφάσεις των G20 υπουργών οικονομικών, επικυρώθηκαν στο ΔΝΤ με την υπερψήφισή τους από το Συμβούλιο Εκτελεστικών Διευθυντών της **5/11/2010**, που έτσι, ολοκλήρωσε την 14^η Αναθεώρηση των quota.¹⁰

Επίσης την 5/11/2010 αποφασίστηκε, ότι ζητήματα σχετικά με την φόρμουλα υπολογισμού θα πρέπει να λυθούν μέχρι Ιανουάριο 2013, ενώ η 15^η αναθεώρηση που θα συμπεριλάβει τις όποιες εκκρεμότητες, μέχρι τον Ιανουάριο 2014.¹¹ Ακόμη, για να προστατευθούν τα δικαιώματα των φτωχότερων μελών (που δέχονται διεθνή βοήθεια – IDA- προβλέφθηκε επί τούτου αύξηση των μεριδίων τους, που αφορά περίπου το 40% των μελών. Από την άλλη μεριά, τέθηκε ανώτατο όριο αύξησης των quota.¹²

Η ΕΕ χάνει 2 έδρες, ως αποτέλεσμα αυτών των αλλαγών, αλλά και της επιδείνωσης των οικονομικών μεγεθών της (ibid). Άμεσα, ωφελούνται η Κίνα και η Ινδία, ενώ, δεν έχει διαλευκανθεί ποιές είναι οι Ευρωπαϊκές χώρες που θα χάσουν τη θέση τους. Με το νέο σύστημα, η Βραζιλία, η Κίνα, η Ρωσία, κι η Ινδία θα συμπεριλαμβάνονται στους 10 μεγαλύτερους χρηματοδότες/μερισματούχους του ΔΝΤ (μαζί με ΗΠΑ, Ιαπωνία, Γερμανία, Γαλλία, Αγγλία, Ιταλία) που αντιπροσωπεύουν επομένως τις σημαντικότερες συστημικά χώρες.¹³ Οι ΗΠΑ διατηρούν ωστόσο, το δικαίωμα veto.

Έτσι, στη σύνθεση του Συμβουλίου του ΔΝΤ αντανακλώνται οι γεωοικονομικές και γεωοικονομικές επιπτώσεις της πρόσφατης χρηματοπιστωτικής κρίσης. Ότι δηλ. οι ΗΠΑ, παρά τη σχετική οικονομική τους αποδυνάμωση παραμένουν υπερδύναμη, όμως οι δραματικότερες επιπτώσεις αφορούν τους παραδοσιακούς εταίρους των ΗΠΑ, ιδιαίτερα την Ευρωπαϊκή Ένωση. Συνεπώς οι τριγμοί των διαρθρωτικών αλλαγών του διεθνούς συστήματος αφορούν όχι τόσο τον ‘ηγεμόνα’ του συστήματος όσο τις ενδιάμεσες δομές.

Αξιοσημείωτο είναι επίσης, ότι το ΔΝΤ χρηματοδότησε το Ιράκ (έγκριση την 24/2/2010, 24μηνης διάρκειας), για SDR 772,46 εκ. (ή \$ 1.204 δις), συνοδευόμενο με προϋποθέσεις μακροοικονομικής σταθερότητας και δομικών μεταρρυθμίσεων. Την

1/10/2010 ενέκρινε την δεύτερη δόση εκ \$741 εκ.¹⁴ Η διαμέσου του ΔΝΤ οικονομική υποστήριξη του νέου φιλο-αμερικανικού καθεστώτος του Ιράκ, είναι σημαντική για την ανοικοδόμηση της χώρας και την εμπέδωση τόσο της καθεστωτικής εσωτερικής αλλαγής όσο και της γεωπολιτικής παρουσίας των ΗΠΑ στην περιοχή. Ιδιαίτερα, ότα θυμηθεί κανείς την αμερικανική στρατιωτική επέμβαση στην χώρα αυτή το 2003, την προσπάθεια εγκαθίδρυσης κοινοβουλευτικής δημοκρατίας δυτικού τύπου και την εσωτερική κρίση της χώρας, την ανακοίνωση και υλοποίηση από τον αμερικανό πρόεδρο Obama, τέλη Ιουλίου 2010 περί αποχώρησης των αμερικανικών (στρατιωτικών) δυνάμεων στο τέλος Αυγούστου 2010 με την ταυτόχρονη αντικατάστασή τους από ντόπιες δυνάμεις. Τα γεωπολιτικά συμφέροντα των ΗΠΑ στην περιοχή δεν άλλαξαν.

B. ΡΥΘΜΙΣΗ / ΕΠΟΠΤΕΙΑ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ.

Η επιτροπή Βασιλείας μόλις την 26/7/2010 κατέληξε σε συμφωνία για τα ποιοτικά και ποσοτικά standards φερεγγυότητας, κεφαλαιακής επάρκειας των τραπεζών (Βασιλεία III), ρευστότητας, μείωσης της μόχλευσης των επενδυτικών τραπεζικών δραστηριοτήτων, κ.ά. Ωστόσο, οι Schinasi G.J. & Truman, E.M. (2010, September, σελ. 10)¹⁵ παρατηρούν ότι τα επί μέρους μέτρα της Βασιλεία III είναι προς όφελος του τραπεζικού τομέα (και μάλιστα συγκρινόμενα με την Βασιλεία II). Στις 12/9/2010, η Επιτροπή Βασιλείας έκαμε πιο αυστηρές τις απαιτήσεις της ως προς την κεφαλαιακή επάρκεια των τραπεζών, αλλά κατά τα άλλα ισχύουν τα της 26/7/2010 (ibid, σ. 11). Τα βασικά σημεία είναι : το απαιτούμενο ποσοστό κοινών μετοχών στο τραπεζικό χαρτοφυλάκιο να ανέλθει από 2 % στο 4,5 %, ένα απόθεμα κεφαλαίου (ως εφεδρία) που πρέπει να διατηρούν οι τράπεζες σε περίπτωση διαφαινόμενης κρίσης που να ανέρχεται στο 2,5 %, δηλ. συνολικά περίπου 7 % σε κοινές μετοχές. Τα μέτρα σχετικά με τις κοινές μετοχές θα πρέπει να εφαρμοσθούν από 1/1/2013 έως 1/1/2015, ενώ τα του εφεδρικού κεφαλαίου, από 1/1/2016 και 1/12/2018, αλλά θα πρέπει να έχουν εφαρμοσθεί εντελώς μέχρι 1/12/2019.

Όμως, τα μέτρα της Βασιλείας III ενώ θάπρεπε ν' αρχίσουν να εφαρμόζονται από το 2012 – βάσει της εντολής των G20 του 2009 (Απρίλιος/Σεπτέμβριος) – πράγμα που εγκυμονεί κινδύνους σε περίπτωση υποτροπής της εύθραυστης ανάκαμψης ή νέας ενδιάμεσης κρίσης, δηλ. λόγω μη κεφαλαιακής επάρκειας των τραπεζών. Ίσως, η καθυστέρηση να ωθείται από κίνητρα των κρατών να πιέσουν τις τράπεζες να

διοχετεύσουν ρευστότητα στις επιχειρήσεις για να ενισχυθεί η ανάκαμψη. Όμως, επιτρέπει στις τράπεζες να παρατείνουν τα οφέλη, όπως πριν την εκδήλωση της κρίσης υπέρ της δικής τους εξυγίανσης και κερδοφορίας.

Ωστόσο, η σύνοδος των G20 στο Τορόντο τον Ιούνιο 2010, απεκάλυψε βαθύτερη δυσαρμονία μεταξύ των ισχυρών του G7 στον τρόπο ρύθμισης του χρηματοπιστωτικού τομέα, ιδιαίτερα μεταξύ ΗΠΑ και ΕΕ (βλ αντίστοιχη επίκαιρη ανάλυση). Οι Schinasi G.J. & Truman, E.M. (2010, βλ. παραπάνω) διαπιστώνουν εξάλλου ότι η Επιτροπή Βασιλείας είχε δυσκολίες στην επίτευξη ομοφωνίας στο ελάχιστο ποσοστό ρευστότητας των τραπεζών και ότι μέχρι Σεπτέμβριο 2010 δεν έχει καταλήξει.

Επιπλέον, σχετικά με τις αποφάσεις και τα πορίσματα της Επιτροπής Βασιλείας (Basel III) – που κατ' αρχήν είναι στη δικαιοδοσία του Financial Stability Board – ο Γεν. Δ/ντής του ΔΝΤ στη σύνοδο της 8-9/10/2010, επεδοκίμασε ιδιαίτερα το ότι « οι κοινές μετοχές θα αποτελούν μεγαλύτερο ποσοστό του διαθέσιμου κεφαλαίου των, ώστε να είναι εφικτή η μεγαλύτερη απορρόφηση σχετικών απωλειών αξίας και ότι συνολικά, το ποσοστό των σταθερών και ποιοτικών διαθεσίμων ενεργητικού θα φθάνει το 15%.¹⁶

Αλλά, η ρύθμιση του τρόπου ρευστοποίησης διασυννοριακών χρηματοπιστωτικών δραστηριοτήτων σε περίπτωση πτώχευσης ή αντιμετώπισης έκτακτης ανάγκης, παραμένει σε εκκρεμότητα.¹⁷ Θα ανταποκριθεί το ευρωπαϊκό ESRB (European Systemic Risk Board) σ' αυτήν την πρόκληση; Επίσης, παραμένει σε εκκρεμότητα η συνεισφορά του χρηματοπιστωτικού τομέα στη (πρόληψη) κρίσεων (πχ, τραπεζικός φόρος), καθόσον δεν υπήρξε συμφωνία στις προηγούμενες συνόδους.

Τελικά, η εξέταση μέσω του FSAP (Financial Stability Assessments, μέσω των οποίων το ΔΝΤ ελέγχει τη φερεγγυότητα του χρηματοπιστωτικού συστήματος μιας χώρας, ιδιαίτερα όταν αυτή αποτελεί μια σημαντική δομή του διεθνούς νομισματικού συστήματος) έγινε υποχρεωτική μετά την σχετική απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου (Συμβούλιο Εκτελεστικών Διευθυντών) την 21/9/2010.¹⁸

Γ. ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΙΚΕΣ ΙΣΟΤΙΜΙΕΣ – ΜΑΚΡΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΑΝΙΣΟΡΡΟΠΙΕΣ.

Από την αρχή της χρηματοπιστωτικής κρίσης οι G20 είχαν αποφύγει να θίξουν επίσημα το θέμα των συναλλαγματικών ισοτιμιών. Μόνον, το ζήτημα των

μακροοικονομικών παγκόσμιων ανισορροπιών (προϋπάρχουσες της κρίσης), αντιμετώπισαν ως σύσταση μόνο, προς τις πλεονασματικές κι ελλειμματικές χώρες, από το 2009. Είχαν επικεντρώσει την προσπάθεια στην τόνωση της Ζήτησης ιδιαίτερα των μεγάλων οικονομιών και στο περιορισμό του δημόσιου χρέους ιδιαίτερα των μικρότερων ανεπτυγμένων οικονομιών (ΕΕ – Μεσογειακές χώρες, Ιρλανδία).

Ο άλλος τρόπος διόρθωσης των ανισορροπιών καθυστέρησε, δηλ. η συμφωνημένη παρέμβαση των G20 με συναλλαγματικές πολιτικές προκειμένου ορισμένα κράτη-μέλη ν' ανατιμήσουν το νόμισμά τους, επιτρέποντας σε άλλα την σχετική υποτίμηση του δικού τους. Ο λόγος ;

Ας τον αναζητήσουμε στα αντικρουόμενα κρατικά συμφέροντα, καθότι οι συναλλαγματικές ισοτιμίες είναι παίγνιο μηδενικού αθροίσματος (το όφελος του ενός είναι εις βάρος άλλου). Ωστόσο, από τα τέλη του 2009- αρχές 2010 – είχε προαναγγελθεί ότι το ζήτημα θα τεθεί στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων είτε από τον Καναδά, είτε από την Γαλλία, το 2011. Η ελαφρά διακύμανση που επέτρεψε η Κινεζική κυβέρνηση στο νόμισμά της λίγες μέρες πριν τη σύνοδο των G20 στο Τορόντο, τον Ιούνιο 2010, απέτρεψε την συζήτηση. Δεν ικανοποίησε όμως την αμερικανική πλευρά, επειδή δεν επιτρέπει στο γιουάν ν' ανατιμηθεί πιο γρήγορα.¹⁹

Όπως το διατύπωσε ο Youssef Boutros-Gali, ως επικεφαλής της Επιτροπής Πιλοτικής Πολιτικής του ΔΝΤ στη σύνοδό του, Οκτωβρίου 2010, «η διαμάχη με τις συναλλαγματικές ισοτιμίες είναι σύμπτωμα βαθύτερων προβλημάτων που πρέπει να λυθούν με διπλωματία και διεθνή συνεργασία».²⁰ Και ο Γεν. Δ/ντής του ΔΝΤ Strauss-Kahn συνόψισε το γενικό κλίμα της παγκόσμιας οικονομίας στη σύνοδο του Οκτωβρίου 2010, συμπληρώνοντας ότι 'το κλειδί είναι η ομαλή μετάβαση από εκείνο τον τύπο ανάπτυξης που στηρίζεται στις επενδύσεις του δημόσιου τομέα, σ' έναν άλλο που να στηρίζεται στον ιδιωτικό τομέα – που αφορά αρκετές ανεπτυγμένες χώρες. Ενώ για τις αναδυόμενες οικονομίες [φερ' ειπείν της Ασίας, ιδιαίτερα η Κίνα] υπενθύμισε, ότι θα πρέπει ν' αναπτύξουν την εσωτερική Ζήτηση αντί να στηρίζονται σ' εκείνη από το εξωτερικό'. Και παράλληλα, «οι παραπάνω βραχυπρόθεσμες εξισορροπητικές πολιτικές θα πρέπει να συμπληρωθούν από μεσοπρόθεσμες, με στόχο την εξάλειψη των δημοσιονομικών, χρηματοπιστωτικών και διαρθρωτικών ελλείψεων που άφησε η κρίση».²¹

Ωστόσο, στο παρασκήνιο της φθινοπωρινής συνόδου του ΔΝΤ – ΠΤ (8-9/10/2010), ο αναβρασμός για τις συναλλαγματικές ισοτιμίες εξακολούθησε. Καθώς οι

κεφαλαιαγορές υποψιάζονταν ότι η Fed θα τυπώσει νέο νόμισμα (μετά τη σύνοδο G20 στο Τορόντο, Ιούνιος 2010 και την επιβράδυνση του ρυθμού ανάκαμψης της αμερικανικής οικονομίας), το δολάριο υποτιμήθηκε ενώ το ευρώ ανατιμήθηκε.²²

Όμως έγινε αντιληπτό, ότι κι άλλες ασιατικές οικονομίες προσπαθούσαν ν' αποφύγουν την ανατίμηση του νομίσματός τους από την υποτίμηση του αμερικανικού δολαρίου, με αγοραπωλησίας συναλλάγματος της κεντρικής τους τράπεζας. Πιο συγκεκριμένα, όλο και περισσότερες χώρες –πλην ΕΕ - 'από την Ελβετία ως την Ιαπωνία' προέβησαν σε παρεμβάσεις προστασίας του νομίσματός τους από ενδεχόμενη ανατίμηση.²³ Μεταξύ Ιανουαρίου 2009 ως τέλος Αυγούστου 2010 το δολάριο έχασε 5,3% έναντι του γιέν, 3,9 % έναντι του δολαρίου Ταϊλάνδης, 13,4% έναντι του νομίσματος της Ν. Κορέας και 24,1% έναντι του Βραζιλιάνικου ρεάλ.⁴⁷ Η Ιαπωνία πώλησε δικό της συνάλλαγμα ύψους 2 τρις γέν (\$ 23,6 δις) στις 15/9/2010, η Ελβετία τετραπλασίασε το απόθεμά της σε ξένο συνάλλαγμα αγγίζοντας τα \$ 219 δις, η Βραζιλία αγόρασε αμερικανικά ομόλογα την 13/9/2010 και 16/9/2010 με ρυθμό \$ 1 δις/ανά ημέρα.²⁴ Ωστόσο, η σημαντικότερη διαμάχη παραμένει μεταξύ ΗΠΑ – Κίνας.

Ο Αμερικανός υπουργός Οικονομικών (Geithner, T.) χαρακτήρισε την κινεζική τακτική ως «ανταγωνιστική μη-ανατίμηση»²⁵ - και είναι γνωστές οι πολλές αμερικανο-κινεζικές αντιδικίες στον μηχανισμό διαιτησίας του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου [πρόσφατα ελήφθησαν νέες κυρώσεις για το εμπόριο χάλυβα της Κίνας και γενικά αμερικανικά μέτρα antidumping].²⁶ Αντίθετα, ο κυβερνήτης της Κινεζικής Κεντρικής Τράπεζας (αντίστοιχης της Fed) επιτέθηκε φραστικά, με το επιχείρημα ότι 'η μεγαλύτερη στρέβλωση προέρχεται από πολιτικές της Fed, όπως να τυπώνει δολάρια για να αγοράζει κυβερνητικά ομόλογα, . . . που δημιουργούν αποσταθεροποιητικές πιέσεις στις αναδυόμενες οικονομίες από την εισροή κεφαλαίων'.²⁷

Συγκεκριμένα, η Fed αποφάσισε να διοχετεύσει \$ 600 δις δολάρια στην αμερικανική αγορά για να τονώσει την οικονομία της και η κινεζική κεντρική τράπεζα να εντατικοποιήσει πάλι, τους ελέγχους της στη συναλλαγματική ισοτιμία του νομίσματός της.²⁸ Κίνα, Γερμανία και Νότιος Αφρική, ήταν από τους εταίρους που διαμαρτυρήθηκαν για αυτή την δράση της Fed.²⁹

Εξάλλου, η συνεπακόλουθη υποτίμηση του δολαρίου εξανεμίζει την αξία των συναλλαγματικών αποθεμάτων των άλλων χωρών – πλην ΗΠΑ. Άλλωστε, όταν το δολάριο υποτιμάται και το γιουάν παραμένει ελαφρά συνδεδεμένο με το δολάριο,

τότε κατ' επέκταση υποτιμάται πάλι και έτσι, το ευρώ υφίσταται τις συνέπειες μιας εξισορροπητικής ανατίμησης. Έτσι, στις 22/9/2010, το € ανατιμήθηκε έναντι του \$ στην υψηλότερη τιμή στο τελευταίο πεντάμηνο του 2010.²⁴

Ωστόσο, παλαιότερα, όταν ίσχυε το σύστημα σταθερών συναλλαγματικών ισοτιμιών Bretton-Woods, το κόστος της Προσαρμογής ανελάμβανε συνήθως η ελλειμματική χώρα – τότε όμως οι ΗΠΑ ήσαν πλεονασματική χώρα στο Ισοζύγιο τρεχουσών Συναλλαγών. Από τότε που οι ΗΠΑ μετετράπηκαν σε ελλειμματική χώρα, η τάση μέσα στον όμιλο των χωρών G (7, 20) είναι να υφίσταται η πλεονασματική χώρα.

Αξιοσημείωτη είναι η παρατήρηση του κυβερνήτη της Κεντρικής Τράπεζας του Ισραήλ (γεωπολιτικού εταίρου των ΗΠΑ) στην φθνιπωρινή σύνοδο του ΔΝΤ-ΠΤ 2010, 'γιατί, οι αναδυόμενες που δεν υπέφεραν από την χρηματοπιστωτική κρίση θάπρεπε να δεχθούν μια εκβιαστική ανατίμηση του νομίσματός τους για να εξυπηρετήσουν την κακοδαιμονία των ανεπτυγμένων χωρών ;' (ibid). Η Κίνα, όμως υπεσχέθη ν' αγοράσει ελληνικά ομόλογα τον Οκτώβριο 2010 – εφόσον η Ελλάδα επανέλθει στις αγορές.³⁰ Επίσης, στην προσπάθειά της να επενδύσει και σε άλλα νομίσματα αγόρασε Ιαπωνέζικα ομόλογα αξίας περίπου \$ 25,5 δις τους πρώτους 7 μήνες του 2010, συμβάλλοντας σε μια άνοδο του γιέν περίπου 15% από τον Απρίλιο 2010, έως τον Σεπτέμβριο.³¹

Στην εβδομάδα συνδιάσκεψης ΕΕ – Κίνας (27/9/2010 – 1/10/2010), η Κίνα υπεσχέθη να συμβάλει στην σταθεροποίηση του ευρώ κι αγόρασε επίσης Ισπανικά ομόλογα . Σε αντάλλαγμα ζήτησε, η ΕΕ να την χαρακτηρίζει στον ΠΟΕ ως 'οικονομία της αγοράς' (κι όχι κατευθυνόμενη ή παρεμβατική), πράγμα που θα την βγάλει από την ευάλωτη θέση της στις ποινές anti-dumping .³² Ωστόσο, τα συναλλαγματικά αποθέματα της Κίνας στο τέλος Σεπτεμβρίου 2010 (γνωστοποιήθηκαν την 13/10/2010) ανήλθαν σε \$ 2,6 τρις.

Ακόμη, η Γερμανία που είναι πλεονασματική χώρα στο Ισοζύγιο τρεχουσών Συναλλαγών, αντιτίθεται να θεσπίσουν οι G20 όρια στα Ισοζύγια Τρεχουσών Συναλλαγών.³³ Μια τέτοια πρόταση προήλθε από τις ΗΠΑ: να περιορίσουν δηλ. τα κράτη-μέλη τις ανισορροπίες του Ισοζυγίου Τρεχουσών Συναλλαγών στο 4% του ΑΕΠ τους.³⁴ Η αμερικανική πρόταση θα πίεζε έτσι την κινεζική πλευρά, κι όχι μόνο.

Λόγω της Γερμανικής τοποθέτησης, η θέση της ΕΕ θα είναι τελικά αρνητική σ' αυτό το ζήτημα αφού, οι πρόεδροι της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου τοποθετήθηκαν ενάντια σε ποσοστικούς στόχους μείωσης των ανισορροπιών (ibid). Έτσι, το όριο του Ισοζυγίου Τρεχουσών Συναλλαγών στο 4%

του ΑΕΠ , προωθήθηκε από τις ΗΠΑ και την Ν. Κορέας, ενώ σθεναροί αντίπαλοι εμφανίστηκαν οι Κίνα και Γερμανία.³⁵

Εξάλλου, σύμφωνα με τις προβλέψεις του ΔΝΤ για το 2010, το πλεόνασμα του Ισοζυγίου Τρεχουσών Συναλλαγών της Γερμανίας θα διαμορφωθεί περίπου στο 6,1% του ΑΕΠ για το 2010 (5,8% για το 2011), της Κίνας : στο 4,7% το 2010 (5,1% το 2011), της Ιαπωνίας : στο 3,1% το 2010 (2,3%, το 2011). Αντίθετα, το αντίστοιχο έλλειμμα των ΗΠΑ σε -3,2% το 2010 (-2,6% το 2011), της Γαλλίας σε -1,8% το 2010 (-1,8% το 2011), της Αγγλίας σε -2,2% το 2010 (-2% το 2011).³⁶

Ωστόσο, η Γαλλία - που απέχει από την πλεονεκτική θέση της Γερμανίας - εξακολουθεί να επιθυμεί την παρέμβαση των G20 γενικά, στις συναλλαγματικές ισοτιμίες προς αποφυγή στρεβλώσεων από τις συνεχείς ανταγωνιστικές παρεμβάσεις των κρατών.³⁷

Οι παραπάνω αντιδράσεις γίνονται πió κατανοητές, αν λάβουμε υπόψη ότι οι ανεπτυγμένες οικονομίες εξελίσσονται το 2010 με σημαντικές αποκλίσεις στο επίπεδο της ανάπτυξής τους. Ο ΟΟΣΑ, ανακοίνωσε (Οκτώβριος-Νοέμβριος 2010) ότι με βάση τον 'Σύνθετο δείκτη βασικών οικονομικών μεγεθών', τον Composite Leading Indicator, οι : ΗΠΑ, Γερμανία, Ιαπωνία και Ρωσσία κερδίζουν έδαφος επιταχύνοντας το βήμα της ανάπτυξης, ενώ οι: Κίνα, Βραζιλία, Βρετανία, Γαλλία και Ινδία, φαίνεται ότι χαμηλώνουν τους ρυθμούς.³⁸

Όμως, η διαμάχη για τις συναλλαγματικές ισοτιμίες δεν εξαντλείται σε κρατικούς δρώντες. Ο χρηματοπιστωτικός τομέας – του οποίου η ικανοποιητική εποπτεία από (δι)εθνικούς φορείς είναι ακόμη ένα ζητούμενο – εκδήλωσε ιδιαίτερο ενδιαφέρον. Το Ινστιτούτο Διεθνούς Χρηματοοικονομικής (IIF- Institute of International Finance) δια του προέδρου του πρότεινε λίγο πριν την σύνοδο ΔΝΤ – ΠΤ (8-9/10/2010), τη σύσταση ενός «βασικού πυρήνα» των οικονομιών των κυριοτέρων νομισμάτων: ΗΠΑ, Ιαπωνία, Κίνα και την Ευρωζώνη, αφήνοντας απέξω την Βρετανία, Βραζιλία, Ινδία, Ρωσσία, κ.ά.³⁹

Δ. ΟΙ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΣΤΗΝ ΕΕ.

Την **7/9/2010** το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο επικύρωσε την εγκριθείσα από το Ευρωκοινοβούλιο αναμόρφωση του πλαισίου εποπτείας του χρηματοπιστωτικού ευρωπαϊκού συστήματος.⁴⁰ Έτσι, η αναμόρφωση εγκαθιστά το ESRB (Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Συστημικού Κινδύνου) αρμόδιο να έχει την συνολική (και προληπτική) εποπτεία του χρηματοπιστωτικού συστήματος, καθώς επίσης και τρεις εποπτικές

αρχές: 1) European Banking Authority (EBA), 2) European Insurance and Occupational Pensions Authority, 3) European securities and Markets Authority. Επιβεβαιώθηκε ότι θα λειτουργήσουν από το 2011 (ibid). Το ESRB θα έχει πρόεδρο τον Trichet , ευρεία εντολή, αλλά δεν θα αντικαθιστά τις εθνικές ρυθμιστικές αρχές ⁴¹

Έτσι, στις 15/9/2010, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, υιοθέτησε δύο ρυθμιστικές προτάσεις σχετικά με τα χρηματοοικονομικά παράγωγα, τα Credit Default Swaps, και το ‘short selling’ (το οποίο οι εκάστοτε εθνικές ρυθμιστικές αρχές θα μπορούν να περιορίζουν έως και να καταργούν) – που θα ισχύσουν από το τέλος του 2012. ⁴²

Από την άλλη μεριά, και σχετικά με τις εξελίξεις στην ενίσχυση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Διακυβέρνησης, μετά τον Ιούνιο 2010, η Επιτροπή υιοθέτησε στις **29/9/2010**, ένα σύνολο προτάσεων νομοθετικού περιεχομένου που συγκεφαλαιώνουν «τη μεγαλύτερη μεταρρύθμιση οικονομικής διακυβέρνησης στην ΕΕ από την εποχή του EMU - ONE» (European Monetary Union) και που αφορούν τις προτάσεις της ομάδας Task Force (Ομάδα Δράσης πρωτοβουλίας του προέδρου Van Rompuy).⁴³

Τις προτάσεις αυτές, η Επιτροπή θα τις υποβάλλει στο Συμβούλιο, το Ευρωκοινοβούλιο και την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή προς έγκριση , ώστε να λάβουν μετά την κατεύθυνση προς τα εθνικά κοινοβούλια. Οι τέσσερις από αυτές, αφορούν τη δημοσιονομική πολιτική , δύο τις μακροοικονομικές ανισορροπίες μεταξύ των κρατών-μελών. Στις πρώτες συγκαταλέγεται του κι η αναμόρφωση Συμφώνου Σταθερότητας κι Ανάπτυξης (SGP –Stability and Growth Pact), ώστε η εποπτεία των μακροοικονομικών πολιτικών να λάβει προληπτικό χαρακτήρα περισσότερο (PFPM: Prudent Fiscal Policy Making) - έναντι της εκ των υστέρων διόρθωσης . Έτσι, οι διορθώσεις των αποκλίσεων θα έχουν μεσοπρόθεσμο ορίζοντα ενώ, το κέντρο βάρους της εποπτείας μετατοπίζεται από το έλλειμμα στο κρατικό χρέος. Μόλις το ΑΕΠ > 60% , η Επιτροπή θα προβαίνει σε ειδική ανάλυση της χώρας-μέλους και θα υποβάλλει στο Συμβούλιο διορθωτικές προτάσεις για τις νέες ανισορροπίες, ενώ υπάρχουν και διάφορες προτάσεις για ποινές, σε περίπτωση απείθειας. Επίσης, η Επιτροπή θα εκδίδει οδηγίες προς τα κράτη μέλη ώστε οι εθνικοί προϋπολογισμοί να μην έρχονται σε αντίφαση με τον Κοινοτικό. Ακόμη, προβλέπεται η Επιτροπή να συστήνει την εναρμόνιση των λογιστικών κανόνων και προτύπων, των εθνικών δημοσιονομικών πολιτικών με τους όρους της Ευρωπαϊκής Συνθήκης, κ.ά. (ibid).

Η αναμενόμενη αναφορά της ‘Ομάδας Δράσης’ (Task Force) προς το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο τον Οκτώβριο 2010, πραγματοποιήθηκε στις 21 του ιδίου μηνός]. ⁴⁴

Καλύπτει 5 τομείς: δημοσιονομική πειθαρχία, οικονομική εποπτεία για την μείωση των μακροοικονομικών ανισορροπιών, διακρατικό συντονισμό, διαχείριση κρίσεων { European Financial Stability Facility (Ταμείο Στήριξης), European Financial Stability Mechanism} , ενίσχυση κοινοτικών θεσμών. Η αναφορά προτείνει – μεταξύ άλλων, σε περίπτωση παράβασης του Συμφώνου Σταθερότητας – την επιβολή οικονομικών κυρώσεων για τα μέλη της ευρωζώνης (ενώ δεν αναφέρει καθόλου την περίπτωση αφαίρεσης ψήφου από το παραβατικό κράτος), μείωση της προθεσμίας διόρθωσης, την έγκαιρη – έως προληπτική - θέσπιση ‘σημείων συναγερμού’ δηλ. δομών ώστε να ενεργοποιούνται αυτόματα μηχανισμοί κοινοτικής αντίδρασης, εμπεδώνει το ‘Ευρωπαϊκό Εξάμηνο’, κ.ά.

Επίσης ενισχύει τον ρόλο της Επιτροπής καθόσον προβλέπει, οι συστάσεις/προτάσεις της Επιτροπής να υιοθετούνται άμεσα από το Συμβούλιο, εκτός εάν η πλειοψηφία των κρατών στο Συμβούλιο εναντιωθεί μέσα σε ορισμένα χρονικά όρια (reverse majority). Τείνει δηλ. να ενισχύει την κεντρική διοίκηση της ΕΕ, δρομολογώντας μια πιο συνεκτική διακρατική οντότητα στην ΕΕ, όπου η τάξη θα διασφαλίζεται από τα οικονομικά ισχυρότερα κράτη. Η αναφορά της ‘Ομάδας Δράσης’ (Task Force) εγκρίθηκε από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της **28-29/10/2010**.⁴⁵

Πλέον, το εγκεκριμένο αυτό κείμενο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου για την ενίσχυση της Ευρωπαϊκής διακυβέρνησης προβλέπει έναν μόνιμο πιά, Μηχανισμό Στήριξης σε περίπτωση κρίσης, για τη διαφύλαξη της χρηματοοικονομικής σταθερότητας στην ευρωζώνη. Γι’ αυτό, προβλέπει περιορισμένη τροποποίηση της Συνθήκης της ΕΕ, χωρίς όμως ν’ αλλάξει το άρθρο 125 TFEU – που δεν επιτρέπει (πλήρη) διάσωση της οικονομίας κράτους-μέλους. (ibid). Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο θα επανεξετάσει το θέμα τον Δεκέμβριο 2010, με την προοπτική: ότι αφορά τον Μηχανισμό Στήριξης να έχουν ολοκληρωθεί το 2013 (που λήγει ο αντίστοιχος μηχανισμός για την ελληνική κρίση δημόσιου χρέους). Η εκτίναξη του δημόσιου χρέους της Ιρλανδίας στο 32% του ΑΕΠ τον περασμένο Σεπτέμβριο, ενώ τον Νοέμβριο τα spreads των επιτοκίων δανεισμού εκτινάχθηκαν για την Ελλάδα στο 11,4 /3%, την Πορτογαλία στο 6,9 %, ⁴⁶ δικαιολογούν τις παραπάνω εξελίξεις.

Παραπομπές

1. The G20 Seoul Summit Declaration,
http://www.g20.org/Documents2010/11/seoulsummit_declaration.pdf
Και τα Παραρτήματα σε http://www.g20.org/Documents2010/11/seoulsummit_annexes.pdf
2. World Bank Press Review [newsbureau@worldbank.org]. Thursday, September 24, 2010.
<http://www.worldbank.org/news>
3. World Bank press Review [newsbureau@worldbank.org], 29/7/2010,
<http://www.worldbank.org/news>
4. G20. Progress Report on the economic and financial actions of the Washington, London and Pittsburgh G20 Summits prepared by Korea, Chair of the G20, July 20, 2010.
http://www.g20.org/Documents2010/07/July_2010_G20_Progress-Grid.pdf και IMF.(27/7/2010). The G-20 Agenda: Looking to Seoul. Remarks by John Lipsky, First Deputy Managing Director. Korea Economic Institute, Washington, DC
5. World Bank. (September 24, 2010), (29/9/2010), (5/10/2010, Financial Times). Press Review [newsbureau@worldbank.org]. Πρόσβαση 25/9/2010, 30/9/2010, 5/10/2010 αντίστοιχα.
<http://www.worldbank.org/news>,
6. Στον G24 συμμετέχουν χώρες της Αφρικής, της Ασίας (όπως το Ιράν, ο Λίβανος) και της Λατινικής Αμερικής. Μερικές εξ αυτών συμμετέχουν και στο G20 όπως οι Ινδία, Βραζιλία, Μεξικό, Αργεντινή, Νότια Αφρική · ενώ ως παρατηρητές συμμετέχουν η Κίνα, Σαουδική Αραβία και τα Αραβικά Εμιράτα, κ.ά.
7. Intergovernmental Group of Twenty-Four on International Monetary Affairs and Development Communiqué. (7/10/2010). Σελ. 2. <http://www.imf.org/external/np/cm/2010/100710.htm>
8. Communiqué of the Meeting of Finance Ministers and Central Bank Governors, Korea, October 23, 2010. <http://www.treas.gov/press/releases/tg919.htm>
9. G24. Communiqué of Finance Ministers. (October 3, 2009).Istanbul, Turkey.
<http://www.imf.org/external/np/cm/2009/100309.htm>
10. IMF. Press Release No 10/418 (5/11/2010): IMF Executive Board Approves Major Overhaul of Quotas and Governance <http://www.imf.org/external/np/sec/pr/2010/pr10418.htm> και IMF Survey (5/11/2010): IMF Board Approves Far-Reaching Governance Reforms.
<http://www.imf.org/external/pubs/ft/survey/so/2010/new110510b.htm>
11. IMF Policy Paper: IMF Quota and Governance Reform - Elements of an Agreement. Σελ. 3,
<http://www.imf.org/external/pp/longres.aspx?id=4501>
12. IMF Policy Paper: IMF Quota and Governance Reform - Elements of an Agreement. Σελ. 1,4,5.
<http://www.imf.org/external/pp/longres.aspx?id=4501>
13. IMF Survey (23/10/2010): G-20 Ministers Agree 'Historic' Reforms in IMF Governance.
<http://www.imf.org/external/pubs/ft/survey/so/2010/new102310a.htm>
και Financial Times. (23/10/2010). *G20 Agrees Historic Reform of IMF*.
<http://www.ft.com/cms/s/0/816ee036-dea2-11df-9b4a-00144feabdc0.html>
14. IMF. (1/10/2010). “IMF Executive Board Completes First Review Under Stand-By Arrangement with Iraq, Grants Waivers and Approves US\$741 Million Disbursement” . Press Release No 10/373,

- <http://www.imf.org/external/np/sec/pr/2010/pr10373.htm> και World Bank. (5/10/2010). Press Review ,[newsbureau@worldbank.org]. Πρόσβαση, 5/10/2010, <http://www.worldbank.org/news>
15. Schinasi, G.J. and Truman, E.M. (2010, September). *Reform of the Global Financial Architecture*. Peterson Institute for International Economics [webmaster@piie.com]. Peterson Institute Update for October 13, 2010. Working Paper 10-14 . <http://www.piie.com/publications/wp/wp10-14.pdf>
16. p.4: «These include deferred tax assets, mortgage servicing rights, significant investments in common shares of financial institutions, and other intangible assets». IMF (8-9/10/2010) Policy Paper: Statement by the Managing Director to the International Monetary and Financial Committee on the Global Economy and Financial Markets. Σελ. 4, 1^η παράγραφ., <http://www.imf.org/external/pp/longres.aspx?id=4491>
17. IMF. (9/7/2010). *Towards an International Framework for Cross Border Resolution*. Remarks by John Lipsky, First Deputy Managing Director, <http://www.imf.org/external/np/speeches/2010/070910.htm>
18. IMF. (27/9/2010). “ IMF Expanding Surveillance to Require Mandatory Financial Stability Assessments of Countries with Systemically Important Financial Sectors”. Press Release No 10/357. <http://www.imf.org/external/np/sec/pr/2010/pr10357.htm>
19. THE ECONOMIST. (14/10/2010). ‘The global economy.How to stop a currency war.Keep calm, don’t expect quick fixes and above all don’t unleash a trade fight with China’.http://www.economist.com/node/17251850?Story_ID=17251850&fsrc=nlw|hig10-14-2010|editors_highlights
20. IMF. (8/10/2010).Survey: Currency Debate Seen As Symptom of Deeper Problem.<http://www.imf.org/external/pubs/ft/survey/so/2010/int100810a.htm>
21. IMF (7/10/2010). Policy Paper: Statement by the Managing Director to the International Monetary and Financial Committee on the Global Economy and Financial Markets.Πρόσβαση 15/10/2010. <http://www.imf.org/external/pp/longres.aspx?id=4491>
22. THE ECONOMIST. (14/10/2010). ‘The global economy.How to stop a currency war.Keep calm, don’t expect quick fixes and above all don’t unleash a trade fight with China’.
http://www.economist.com/node/17251850?Story_ID=17251850&fsrc=nlw|hig10-14-2010|editors_highlights και “**The American economy**”. (2010). The Economist (September 18th). Vol. 396, No 8700, p. 11, 77. UK: The Economist Newspaper Limited.
23. Subacchi, P. (1/10/2010). *The US should be Aware of Dollar Malaise*. Πρόσβαση 15/10/2010, http://www.chathamhouse.org.uk/media/comment/dollar_malaise0910/-/1158/ και “**Currencies. Trial of strength. Will today’s currency interventions hurt or help the world economy?**” (2010). The Economist (September 25th). Vol. 396, No 8701, p.76. UK: The Economist Newspaper Limited
24. “**Currencies. Trial of strength. Will today’s currency interventions hurt or help the world economy?**” (2010). The Economist (September 25th). Vol. 396, No 8701, p.76. UK: The Economist Newspaper Limited
25. THE ECONOMIST. (14/10/2010). ‘Currency wars. Fumbling towards a truce.The first of three pieces on currency tensions looks at a possible path to peace’.
<http://www.economist.com/node/17252006>

26. "US-China trade relations. Speak less softly, carry a stick". (2010). The Economist (September 25th). Vol. 396, No 8701, p.76. UK: The Economist Newspaper Limited
27. THE ECONOMIST. (14/10/2010). 'Currency wars. Fumbling towards a truce.The first of three pieces on currency tensions looks at a possible path to peace'.
<http://www.economist.com/node/17252006>
28. Associated Press/Factiva. Παρατίθεται σε Press Review for November 9, 2010. World Bank Press Review [newsbureau@worldbank.org.: G20 Leaders Meet Amid Strains Over Currencies, Trade.
<http://www.worldbank.org/news>.
29. Financial Times [ft.com@uk.update.ft.com] (11/11/2010). *China teew up G20 showdown with US..*
http://www.ft.com/cms/s/0/03567a28-e8a3-11df-a383-00144feab49a.html?ftcamp=Late_headline1/NL/CENovember2010/Vanilla_g20lea/0/#axzz15LTXDZJi
30. Διευκρίνιση του Ρουμελιώτη Π., στην ομιλία του 21/10/2010, ΙΔΙΣ
31. THE ECONOMIST. (14/10/2010). 'China's reserves.In need of a bigger boat.China does not know where to put all its dollars'. <http://www.economist.com/node/17257777>
32. Financial Times [ft.com@uk.update.ft.com] (6/10/2010) : China's Wen supports stable Euro ahead of summit.[http://www.ft.com/cms/s/0/fdf168da-ccca-11df-9be2-00144feab49a.dwp_uuid=cc46dd96-caea-11df-bf36-00144feab49a.html?ftcamp=Late_headline2/NL/CEOctober2010/Vanilla_idcurr/0/
33. THE ECONOMIST. (14/10/2010). 'Currency wars. Fumbling towards a truce.The first of three pieces on currency tensions looks at a possible path to peace'.
<http://www.economist.com/node/17252006>
34. Reuters/Factiva. Παρατίθεται σε World Bank Press Review for Friday, 29/10/2010.
newsbureau@worldbank.org
35. Associated Press/Factiva. Παρατίθεται σε Press Review for November 9, 2010. World Bank Press Review [newsbureau@worldbank.org.: G20 Leaders Meet Amid Strains Over Currencies, Trade.
<http://www.worldbank.org/news>.
36. Παρατίθεται σε: Le Monde, (12/11/2010), σ. 8.
37. Financial Times [ft.com@uk.update.ft.com] (6/10/2010) .. *France woos China over currency talks*
http://www.ft.com/cms/s/0/69bcedee-cd8f-11df-9c82-00144feab49a.dwp_uuid=cc46dd96-caea-11df-bf36-00144feab49a.html?ftcamp=Late_cta2a/NL/CEOctober2010/Vanilla_idcurr/0/
38. Agence France Presse/Factiva. Παρατίθεται σε Press Review for November 9, 2010. World Bank Press Review [newsbureau@worldbank.org.: Leading Economies Set To Diverge In Recovery: OECD.
<http://www.worldbank.org/news>.
39. World Bank Press Review [newsbureau@worldbank.org] Tuesday, October 05, 2010
<http://www.worldbank.org/news>. «Banking Body Urges Currencies Accord. "The world's leading countries should agree a new currency pact to help rebalance the global economy, a top association of financial institutions has urged. The Institute of International Finance (IIF)...warned that a lack of coordinated rebalancing could lead to more protectionism...." [Financial Times]
Xinhua adds that "...IIF Managing Director Charles Dallara...noted that the once coordinated measures taken by world major economies in early 2009 to fight the crisis had made great contribution to rebuild

market confidence. However, IIF...said that the political will of global coordination is decreasing. It also warned that unilateral moves will harm world economic recovery...." [Xinhua/Factiva]
The WSJ writes that "...with the G20 summit a month away... [IIF] argues that the group of industrialized and developing nations is incapable of dealing with foreign-exchange issues, particularly convincing China to boost the value of the yuan further.

Instead, IIF urged the formation of what it calls a 'core group' of major economies to wrestle with currency issues and financial regulation. That would include the US, Japan, China and the euro zone - and pointedly exclude Britain, Brazil, India, Russia and other formidable financial and political powers...." [The Wall Street Journal/Factiva

40. European Commission, Economic and Financial Affairs. E-news 23/9/2010. Πρόσβαση 23/9/2010, http://ec.europa.eu/economy_finance/enewsletter/19_100923/

41. World Bank Press Review [newsbureau@worldbank.org]. Thursday, September 30, 2010. <http://www.worldbank.org/news>

42. European Commission, Economic and Financial Affairs. E-news 23/9/2010. Πρόσβαση 23/9/2010, http://ec.europa.eu/economy_finance/enewsletter/19_100923/ : On 15 September, the Commission adopted two proposals for regulations to enhance transparency and reduce risk in financial markets. One proposal would require that all share orders on trading venues be marked as 'short' if they involve a short sale, as well as the disclosure of net short positions above certain thresholds to regulators and to the market. The proposal also gives national regulators clear powers in exceptional situations to temporarily restrict or ban short selling. Another proposal would require that information on over-the-counter (OTC) derivative contracts be reported to trade repositories and be accessible to supervisory authorities. It also would require that standard OTC derivative contracts be cleared through central counterparties (CCPs). Once adopted by the European Parliament and the Council, the regulations would come into force from the end of 2012.

43. European Commission / Economic and Financial Affairs . (29/9/2010). *EU Economic Governance*, πρόσβαση 30/9/2010, http://ec.europa.eu/economy_finance/enewsletter/20_100929/#topnews και http://ec.europa.eu/economy_finance/articles/eu_economic_situation/2010-09-eu_economic_governance_proposals_en.htm

44. European Commission, Economic and Financial Affairs. (28/10/2010). E-news, No 22, http://ec.europa.eu/economy_finance/enewsletter/22_101028_, http://ec.europa.eu/economy_finance/focuson/crisis/2010-10_en.htm

45. EUROPEAN COUNCIL. (29/10/2010). *CONCLUSIONS*. EUCO 25/10CO EUR 18, CONCL 4. Brussels. <http://www.consilium.europa.eu/showFocus.aspx?id=1&focusId=531&lanf=en>

46. Le Monde, 12/11/2010, σ. 14. 'Les dettes publiques minent à noyveaux la zone euro'.

47. Subacchi, P. (1/10/2010). *The US should be Aware of Dollar Malaise*. Πρόσβαση 15/10/2010, http://www.chathamhouse.org.uk/media/comment/dollar_malaise0910/-/1158/